

حجت‌الاسلام میرزامحمدی، سخنران برجسته کشوری گفت: سقیفه آغاز جریان مظلومیت اهل بیت(ع) است و باید به صورت ویژه به این اتفاق پرداخته شود. جلسات تخصصی باید منجر به یک حرکت و جریان شود. در دهه اخیر در ایام فاطمیه شاهد همنرندی‌های بسیاری بودیم. با وجود تمام اتفاقات اما همچنان فاطمیه و شهادت حضرت زهرا(س) مغفول مانده است. این سخنران برجسته کشوری عنوان

اقامه عزای اهل بیت (ع) باید جریان آفرین باشد

کرد: سقیفه آغاز جریان مظلومیت اهل بیت(ع) است. نقش حضرت زهرا(س) در میان اهل بیت(ع) محوری است. اگر بزرگی جریان سقیفه را نفهمیم به جریان قان‌دین ملحق می‌شویم. جریان قان‌دین در سقیفه گفتند نه علی(ع) نه معاویه، در جریان عاشورا گفتند نه حسین(ع) نه یزد و امروز نمی‌گویند نه غزه نه لبنان. جریان امروز نیز سیاسی و ایران و هسته‌ای نیست بلکه بحث سر پیامبر(ص) و امیرالمومنین(ع) است.

پای صحبت‌های حاج محمد بازوبند، پیرغلام اهل بیت (ع)

مداح مخاطب‌شناس، ماندگار است

حین سه سال هم درس امام‌شناسی را در محضر شیخ‌احمد رحمانی همدانی فراگرفتم. بعد از این ایام بود که در مسیر نوکری اهل بیت (ع) در مجالس و هیأت‌ها شرکت و به روضه‌خوانی می‌پرداختم.

۴] تفاوت نسل قدیم مداحان با نسل امروز را در چه مسائلی می‌بینید؟

در حال حاضر ده‌ها دانشگاه در تهران به‌ترتیب دانشجویان اهتمام دارند که از بین این تعداد فقط چند دانشگاه انگشت‌شمار اعتبار بین‌المللی دارد؛ معلوم است برای این نوع دانشگاه‌ها انتخاب اساتید و هدایت دانشجویان به سختی و با دقت فراوان انجام می‌شود. گاهی برخی تصور می‌کنند فقط با شش ماه آموزش و تمرین می‌توانند در عرصه مداحی و ذاکری اهل بیت‌گام بردارند در حالی که نمی‌دانند به هر میزان شاگردی اساتید با تقوا، اهل دل و صاحب فن را داشته باشند بیشتر می‌توانند بر دل‌ها تأثیر بگذارند. مداحان و ذاکران باید بدانند به هر مرحله‌ای از ذاکری توفیق یافتند کامل نیستند و هر لحظه نیاز به کسب علم و تجربه دارند. امام علی (ع) فرمودند مرد زمانه خود باشید؛ این فرمایش بسیار مهم است. ذائقه و سلیقه مستمعان نسبت به ۴۰ سال پیش متفاوت شده است. بنابراین مداحان نباید اثرگذاری بر مستمعان را در هیچ زمانی از دست بدهند. برای مثال در گذشته الفاظی که ذاکران استفاده می‌کردند هرگز مستمع آن روزگار دلیل استفاده آن را درخواست نمی‌کردند اما مخاطبان امروز چنین نیستند. مداح باید بداند که سطح علمی مردم بسیار ارتقا یافته است و اگر نتواند سطح علمی آنان را ارتقا ببخشد کم‌کم از این صحنه کنار گذاشته می‌شود. مداح اگر مخاطب‌شناسی خوبی داشته باشد و نیاز مستمع را درک کند هرگز از این صحنه کنار نمی‌رود.

در این برهه از روزگار مسأله‌ای که برای مردم مهم است صبر در برابر مشکل است. برای این‌که یک مداح بتواند صبر مردم را تقویت کند لازم است برای مردم از سختی‌های اهل بیت سخن بگوید تا برای مردم یادآوری شود که پیرو چه مکتب و بزرگانی هستند. بنابراین امروز برای جامعه مداحان شناخت مستمع بسیار مهم و ضروری است.

۴] حدود ۵۰ سال می‌هست که در هیأت می‌خوانید. الحمدا... همین‌طور است.

۴] به‌نظر شما اسامع‌المرکز جامعه‌هیأتی و مجالس مذهبی در افزایش تأثیر در

سلوک فردی و جمعی مردم موفق ارزیابی می‌شود؟ آیا مجالس مذهبی ما مردم را رشد داده‌اند؟

هیأت محل رشد است؛ برای همین رشدی که در قدیم بود یک تأثیری داشت و رشدی که امروز شاهد آن هستیم یک تأثیر دیگر دارد. البته به هر میزان منبری و مداح اعتقادش قوی و در مسیر اهل بیت ثابت قدم باشد تأثیر کلام او در مستمع بیشتر می‌شود و این مسأله ربطی به زمان ندارد. کلام مداح باید به‌روز باشد. امام رضا فرمودند خدا قرآن را برای زمان و جمعیت و مکان خاص قرار نداد بلکه در همه زمان‌ها قرآن زنده است. مداح اگر خودش آیات قرآن را درک کند و وارد این حریم شود می‌تواند مستمع خودش را هدایت کند از این رو نوع بیان و کلام مداحان متفاوت است اما اساس معنویت تغییری نکرده است. انسان از عناصر اربعه آب، خاک، هوا و آتش خلق شده است. این مهم از قدیم بوده و امروز نیز هست و در آینده نیز خواهد بود. آیا علم معنوی انسان به عناصر اربعه است؟ خیر. بلکه علوم معنوی انسان به نَفَخْتُ فیه مِن روحی است. اگر روح انسان به کلام وحی و زندگی اهل بیت آشنا شود می‌تواند به جایی برسد که غیر از خدا چیزی نبیند.

امام علی می‌فرمایند مرد زمان خودتان باشید؛ بر اساس این روایت ضروری است تا مداحان مخاطب‌شناس باشند. نقل می‌شود یکی از منبریان وقتی برای شرکت در مجالس به مناطق بالانشین شهر می‌رفت مدام در منبرش از علم و کمالات علمی امام علی (ع) سخن می‌گفت اما همان فرد وقتی به محدوده مرکزی شهر و منطقه شوش می‌آمد برای مخاطبان از دلآوری‌های امام علی در جنگ‌ها صحبت می‌کرد؛ از او پرسیده می‌شود این همه تفاوت برای چیست؟ پاسخ می‌دهد می‌طلبید برای مردم مناطق مرفه‌نشین به دلیل این‌که اهل تحصیل هستند از علوم امام علی سخن بگویم تا مخاطبان جایگاه این بزرگمرد عالم هستی را بشناسند اما در منطقه شوش روزی چند بار دعوا و نزاع می‌شود. از این روی برای مخاطبان این منطقه لازم است از دلآوری‌ها و جوانمردی امام علی در جنگ‌ها مطالبی بیان کنم تا از این طریق امیرمومنان علی را پیشنهاد، بنابراین مخاطب‌شناسی برای هر مداح و ذاکری ضرورت دارد.

۴] یعنی به همان نسبتی که مداحان و ذاکران رنگ و بوی اهل بیت بگیرند و خود را راسته به اهل بیت کنند. مردم اثر می‌پذیرند؟
بله.

۴] یعنی تأثیرپذیری

وی بیان کرد: سقیفه یک کودتا نبود که با مرگ لیدرها تمام شود بلکه سقیفه زمینه را برای بنی‌امیه فراهم کرد و تا امروز نیز ادامه دارد. جریان بنی‌امیه نه تنها قریشی بلکه عرب هم نیست و اصالتا به روم و ترکیه فعلی باز می‌گردد. وی با بیان این‌که اقامه عزای اهل بیت(ع) باید جریان آفرین باشد، اظهار کرد: شاعران، رسانه اهل بیت(ع) و رسانه ولایت هستند و این موضوع نقل‌قولی از امام رضا(ع) است.

مردم از هیأت به نوع سلوک مداحان و رابطه‌ای که آنان با اهل بیت

و علما و تقیدی به در مسائل شرعی دارند. بستگی دارد؟

بله مداح در هر زمانی که اهل سلوک باشد تأثیرگذار است. وقتی او از عالم عامل فاصله نگیرد و اهل تهجد، قرآن و ذکر باشد مردم معنویات این ذاکر را مشاهده می‌کنند و تأثیر می‌پذیرند.

۴] مداحان امروز آن سلوک را دارند؟

مانمی‌توانیم بگوییم ندارند اما شدت و ضعف دارد.

۴] نسبت به گذشته شدت پیدا کرده یا ضعف؟

هر چه استاد انسان صاحب نفس و اهل طریق باشد به همان مقدار بر مداح اثر می‌گذارد. در حال حاضر ما ذاکرانی داریم که اهل مبارزه با نفس، تهجد و ذکر هستند و در گذشته نیز ما افرادی داشتیم که در تقوا ضعیف بودند و نمی‌توان گفت ذاکران در گذشته همه اهل تقوا بودند امروز چنین نیست. بنابراین در هیچ زمانی مثبت و منفی کامل را نمی‌توانید داشته باشید اما این مسأله شدت و ضعف دارد. از این رو بنده بیایم و بگویم در گذشته ذاکران اهل سلوک بودند و امروز نیستند یا بر عکس یک تطبیق ناموزون است چرا که همیشه سلوک بوده اما شدت و ضعف داشته است.

حتی در گذشته ما افرادی داشتیم که شأن امام حسین را رعایت نکردند و امروز نیز افرادی هستند که شأن حضرت را رعایت نمی‌کنند اما در عین حال جوانانی نیز هستند که واقعا اهل دل و صفای باطن بوده و دل‌ها را متحول می‌کنند. بنابراین ما نباید به جوانان ذاکر حمله کنیم بلکه باید به این قشر با دید مرحمت نگریست. ذاکران در گذشته به مایلطف کردند ما ماندیم امروز نیز ما وظیفه داریم نسل جوان را به دید یک فرزند نگاه کنیم تا اگر وضعی در کار دارند با امر به معروف رفع‌شود نه این‌که دست به افشاگری و آبروبردن از آنان بزنیم. اگر یک ذاکر تخریب‌شود در اصل به مجلس اهل بیت آسیب زده‌ایم.

مکتب

شهرت کاذب، مداح را ذلیل می‌کند

۴] برای رفع این آسیب و آسیب‌های موجود دیگر در فضای مجالس دینی چه راهکارهایی به ذهن شما می‌رسد؟ آیا درست است که مستمع مداح را هدایت کند و بر آن تأثیر بگذارد؟

نباید مستمع مسیر مداح را هدایت کند. اگر چنین باشد مانند آن است که یک بیمار به پزشک بگوید برای بیماری‌اش چه دارویی تجویز کند. اگر چنین است برای چه به مطب آمده؟ بنابراین پزشک باید بیمار را به سمت سلامتی و تندرستی هدایت کند. مداح باید در زمینه روانشناسی قوی باشد تا بتواند در دل مستمع امروز امید ایجاد کند چرا که امید به آدمی حیات می‌بخشد. چنانچه مستمع بر مداح تسلط پیدا کند بیانگر ضعف مداح است. زمان برای فراگیری کوتاه‌است. اما برای کسب

شهرت زمان همیشه هست. آسیبی که یک خواننده را می‌تواند ذلیل کند شهرت کاذب است. شهرت کاذب بسیاری از توفیقات را از انسان می‌گیرد اما شهرتی که امام حسین روزی آدمی کند هرگز تمام‌شدنی نیست و فقط باید قدر دان باشیم.

نخستین سالگرد آیت‌ا... سیداحمد نجفی

آیت‌ا... سیداحمد نجفی از شاگردان آیت‌ا... خوئی، آیت‌ا... حکیم و علامه طباطبایی سال گذشته دعوت حق را لبیک گفت. مراسم یادبود ایشان جمعه ۱۸ آبان‌ماه در چهارراه سرچشمه، حسینیه بنی‌فاطمه تهران برپا شد. همچنین مراسم دیگری در حرم مطهر ثامن‌الحجج در مشهد مقدس شنبه ۱۹ آبان‌ماه در رواق حضرت زهرا (س) برگزار شد. بزرگان شیعه و مفاخری همچون آیت‌ا... سید محسن حکیم (رضوان‌ا... علیه) ایشان را رکن‌الاسلام و سیدالاعلام نامید کردند. حضرت آیت‌ا... خوئی ۶۲ سال پیش، در یکی از دستخط‌های مبارک خود در وصف آیت‌ا... سیداحمد نجفی مکتوب فرموده‌اند: «سزاوار است مومنین، نعمت وجود معظله را مغتنم شمرده، از محضر شریف‌شان استفاده و در تجلیل و احترام ایشان کوتاه‌هی نکنند.»

جامعه

هیأت

HEYAT

دوشنبه ۲۱ آبان ۱۴۰۳ ■ شماره ۶۹۰۴

ارادات

حاج محمد بازوبند | مداح اهل بیت (ع)

جامعه مداحان، راه حضرت زهرا(س) را پیش بگیرند

ایامی که در پیش داریم، منسوب به حضرت فاطمه زهرا (سلام... علیها) است. رفقای ذاکر مخصوصا در این ده سال اخیر بسیار خوب کار کردند. بسیاری از همین مداحان حتی تحصیل کرده مقاطع دکترا و کارشناسی ارشد هستند اما برای اهل بیت نفس می‌زنند. می‌توان گفت دهه نود جامعه ذاکران خوب درخشیدند. البته در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ هنوز کار دست پیشکسوتان بود. پنج سالی فاصله افتاد و برخی از جوانان نزد پیشکسوتان نیامدند و بعضی پیشکسوتان هم آنان را نپذیرفتند اما در دهه نود جامعه مداحی رشد کرد.

به عنوان کوچک‌ترین فرد جامعه ذاکران، به نظم جامعه مداحان باید راه حضرت زهرا (س) را پیش بگیرند. حضرت اگر بر مبنای تعهدی که در روز غدیر از سوی پیامبر و پروردگار به جامعه اسلامی سپرده شده بود عمل نمی‌کرد هرگز شهید نمی‌شدند. اما غدیر حضرت فاطمه را ملزم به حمایت از ولایت کرد از این رو غدیر عملی حضرت فاطمه در مدینه بود تا آخرین نفس از امام زمان خویش حمایت کرد. سنگر حفظ ولایت و امامت را حضرت زهرا بنیان نهاد و این سنگر آن قدر قوی بود که سنگر نشین شهید شدند ولی این سنگر منهدم نشد و از مادر به دختر اگدا رفت. آقایان مداح، امروز نیز آن سنگر وجود دارد و شاید خدا این توفیق را به جامعه ذاکران داده است تا سنگر نشین فاطمی در حمایت از امام زمان باشند.

حضرت زهرا در اوج نعلبد، به غدیر بایبند بود و امروز سنگر نشینان فاطمی باید در مسیر امام زمان باشند و فاطمیه را به سنگر نشینی گام برداشتن در مسیر امام زمان و حمایت از ایشان تبدیل کنند. شادی دل حضرت زهرا امروز آن است که امام زمان از برده غیبت خارج شود. غربت حضرت زمانی تمام می‌شود تا در مسیر ایشان باشیم.

زمانی که به زندگی اهل بیت نگاه می‌کنیم می‌بینیم در جای جای زندگی شان خدا وجود دارد از این رو امروز من مداح باید طوری زندگی کنم که مردم به امام زمان ارواحنا فداه علاقه پیدا کنند. نه این‌که بالای منبر ما پایین منبر متفاوت باشد.

۴] همه مستمعان پای تلویز یون شیعه نیستند

در گذشته مداحان صاحب هنر بودند و به قدری به دستگاه‌های موسیقی اشراف داشتند و گوشه‌ها را خوب می‌دانستند که کوچه و بازاری‌ها از هنر آنان تقلید می‌کردند. امروز مردم به راحتی به دنیا که از آن به عنوان دهکده جهانی یاد می‌شود دسترسی دارند از این رو زمانی که یک خواننده اروپایی و غربی موسیقی منفی را اجرا می‌کند برای مستمع خودش تأثیرگذار است اما آن نوع ردیف خوانی، مناسب حال و هوای مستمع مذهبی نیست برای همین نباید بر اساس آن ردیف برای اتمه و مخاطب مذهبی خواند. الفاظی که در مداحی به کار می‌رود مقدس است و به آن ردیف خوانی‌ها نمی‌خورد. از این رومی طلبید افرادی که در کار موسیقی استاد هستند و مهارت دارند به شعرا آئینی سبک ارائه کنند. چنانچه صداوسیما برای نوآوری موسیقیدانان مذهبی را دعوت و از آنان درخواست سبک کند، یک نوآوری ایجاد کرده است. این‌گونه جامعه به سمت معنویت سوق پیدا می‌کند. همه مستمعان پای قاب تلویزیون مسلمان و شیعه نیستند بلکه مخاطبان آن از مسیحیان، یهودیان و... نیز هستند برای همین وقتی صداوسیما سبکی دلنشین و الفاظی عمیق را ارائه می‌دهد تا مداح بخواند اثر این روی همه مخاطبان تأثیر می‌گذارد.

قاب

نغمه

نوحه سرایان در آستانه فاطمیه گردهم آمدند

حمیدرمی، مسئول کانون نغمه پردازی خوشدل گفت: گردهمایی نوحه‌سرایان کشور در آستانه فاطمیه، روز جمعه ۱۸ آبان‌ماه در شهر مقدس قم برگزار شد. کارگاه نوحه خوشدل در سال ۹۸ به یاد و نام مرحوم علی‌اکبر خوشدل تهرانی راه‌اندازی شد. این کانون در طول سال جلسات حضوری و مجازی و کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌کند. یکی از برنامه‌های اصلی کانون، گردهمایی سالانه نوحه‌سرایان و نغمه‌پردازان کشور است. در این مراسم حجت‌الاسلام میرزامحمدی، احمد واعظی، محمد مبارز، امیرحسین سمیعی، مهدی زنگنه، سید جواد شرافت، مجید تال، علی‌اکبر حائری و سید جواد پرثی حضور داشتند و سخنرانی کردند. در این گردهمایی درباره موضوعات، کلیدواژه‌ها و خط محتوایی نوحه‌های فاطمیه بحث و بررسی شد و در جلسات طول سال کانون‌های نغمه‌پردازی کشور این موضوعات بسط داده خواهد شد. تلاش شده در این گردهمایی از مهمانانی استفاده شود که نسبت به موضوعات مختلف تسلط داشته و نکات جدیدی به نوحه‌سرایان ارائه کنند. وظیفه و هدف اصلی این گردهمایی‌ها تربیت نسل آینده نوحه‌سرایی است. این روزها در نوحه‌سرایی آسیب‌هایی وجود دارد که تلاش داریم با تربیت این نسل، آن آسیب‌ها جبران شود.

نوحه؛ راه جذب مخاطب برای دین

حسین محمدی مبارز گفت؛ موسیقی و شعر دو رکنی هستند که هر دو باید با هم دیده شوند. وی از پیشکسوتان شعر آئینی کشور یاد کرد و گفت: افرادی چون استاد محمدعلی مجاهدی زحمات بسیاری برای شعر آئینی کشیده‌اند.

این استاد شعر آئینی با اشاره به این‌که حضرت نوح(ع) برای دعوت به توحید، بسیار نوحه می‌سرودند، مطرح کرد؛ یکی از راه‌های جذب مخاطب نوحه مناسب است و اگر از زمان حضرت نوح(ع) حساب کنیم نوحه حداقل ۲۵۰۰ سال قدمت دارد.

وی با بیان این‌که ۶۴۰ وزن و بحر برای نوحه وجود دارد، عنوان کرد: حتی الهامی که به شاعران می‌شود نیز با علم است و زمانی وضع خطرناک می‌شود که شاعر فقط به خود تکیه کند.

مبارز با اشاره به این‌که دانش یک مکتب پیویاست، خاطر‌نشان کرد:

اگر شاعر به دنبال علم باشد، پیوسته در حال پیشرفت خواهد بود و متوقف نمی‌شود. وی تصریح کرد یکی از بهترین ویژگی‌هایی یک شاعر تواضع است.

